(Nro. 44.)

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek Nro. 23. 22. Lutego 1822.

Wiadomości kraiowe.

Z Wiednia d. 11. Lutego. — Wczoray o godzinie drugiey z południa zszedł z tego świata w osiemdziesiątym czwartym roku życia swoiego Jego Królewicowska Mość Xiążę Albert Sasko-Cieszyński (wdowiec po iey Królew. Mości Arcy-Xiężniczce Maryi Krystynie), Kawaler złotego runa, wielkiego krzyża Król. Węgierskiego S. Szczepana i Austr. Ces. orderu Leopolda, (Kr. Zło. Cy. Za.) Marszałek polny i właściciel pułku kyrysyierów N. 3.

Jey Cesarzowicowska Mość Arcy-Xiężna, Xiężna Parmy, rozdała ozdoby orderu krzyża kawalerskiego S. Jerżego Konst.: Dyrektorowi taynego gabinetu Jego C. K. Mości, Radcy nadwornemu Antoniemu Martin; Radcy nadwornemu i Tłómaczowi nadwornemu ięzyków wschodnich, Józefowi Hammer, tudzież Sekretarzowi nadwornemu C. K. połączoney Kancellaryi nadworney Antoniemu Szweiger Durnstein, a Cesarz Jego Mość raczył onym zezwolić na przyięcie pomienionych ozdób.

Ciąg dalszy mowy Gubernatora uprzywileiowanego Austryiackiego narodowego banku miańey do wydziału tegoż przy otworzeniu zgromadzenia w d. 14. Stycznia t. r.

»Przechodząc do kierowania sprawami i do nayważnieyszych rezultatów zarządu, czuię się naypiérwey obowiązany, namienić chlubnie o ważnych usługach, które wykazani w załączeniu A. PP. Cenzorowie i w tym roku dla banku czynili. Wybrani przez Dyrekcyię bankową do tego zatrudnienia, podięli się dobrowolnie tey pracy, i przez swoie obszerne umieiętności iak i starania każdą odalali stratę.«

»WPanowie oddacie zapewne przezornemu kierowaniu témi sprawami słuszność, ieżli rozważycie, iż od czasu istnienia tego instytutu, dyskontowanie tegoż doszło do summy dziewięćdziesiąt millionów, a naymnieysza strata nie pokazała się dla banku.«

»Wszyscy urzędnicy bankowi pełnili powinności swoie z chlubną gorliwością, dla zasłużenia sobie znowu na upodobanie towarzystwa. Przez stosowne ich użycie udało się Dyrekcyi bankowéy, pomimo dosyć znacznego nadrostu spraw, uniknąć pomnożenia stanu urzędników.«

»Sprawa eskontowa niedoszła wprawdzie w ostatnim roku do tey obszerności, iaką fundusz bankowy byłby temu nadał przedsiębierstwu.«

»Wśród utyskiwań rozszerzonych po całey Europie z powodu zatamowania handlu, dowiecie się WPanowie z nieiaką pociechą, że ilość dyskontowania w ostatnim roku podniosła się nad stan tey sprawy w roku zeszłym.«

»Z tego zatrudnienia pozostało w d. 31. Grudnia 1820 effektów kupieckich sztuk 729, w wartości ZR. 1 mill. 626110 kr. 59. W ciągu roku, eskontowano effektów kupieckich sztuk 16209, w ilości ZR. 28 mill. 613756 kr. 47 2/4, razem effektów kupieckich sztuk 16938 w wartości ZR. 30 mill. 239867 kr. 46 2/4, z czego wciągniono do kassy sztuk 14368 w ilości ZR. 22 mill. 923865 kr. 35 2/4; ztąd pozostało w d. 31. Grudnia 1821 w tuteyszem zachowaniu effektów kupieckich sztuk 2570, w wartości ZR. 7 mill. 316002 kr. 11.«

»Pożyczka banku stawia następuiący rezultat: W d. 31. Grudnia było: w zastawach ZR. 40 mill. 19066 kr. 45, na co pożyczono ZR. 16 mill. 724900. W ciągu roku 1821 przybyło do tego w zastawach ZR. 29 mill. 58052 kr. 62, ogólne zaliczenia są: ZR. 12 mill. 428100, tak więc za wartość ZR. 69 mill. 77119 kr. 37 wypożyczono summę ZR. 29 mill. 153000, z czego wydano ZR. 45 mill. 893759 kr. 1, za zwrotem ZR. 20 mill. 225100, podług tego pokazuie się w d. 31. Grudnia 1821 ilość ZR. 23 mill. 183360 kr. 36, za co zaliczono ZR. 8 mill. 927000.«

»Z wydanych pieniędzy papierowych wykupił bank narodowy aż do początku roku 1821 na rachunek kraiu ZR. 59 mill. 289950. W ciągu tego roku wynosiło wykupno ZR. 76 mill. 911620; okazuie się zatém, iż wyciągnięto iuż z obiegu i przeznaczono na spalenie summę ZR.

136 mill. 201575, do wyciągnienia którey z obiegu przyłożył się bank gotowizną przez Rząd sobie oddaną.«

»W d. 31. Grudnia 1820 stan wszystkich kass wynosił ZR. 57 mill. 509637 kr. 17 2/4. W ciągu roku 1821 wpłynęło ZR. 207 mill. 648606 kr. 41 1/4, tak więc odebrano ZR. 265 mill. 158243 kr. 58 3/4. Wydano ZR. 216 mill. 562974 kr. 51 1/4, a w kassach banku zostało w d. 31. Grudnia 1821 ZR. 48 mill. 595269 kr. 7 2/4. Z czego okazuie się we wszystkich kassach banku ogólny handel na ZR. 424 mill. 211581 kr. 32 2/4. Ta rozciągła zamiana, okazuiąca iasno ważne posługi, które bank uczynił całemu obrotowi pieniędzy, przyniosła temu instytutowi w roku zeszłym następuiące korzyści. Z dyskontowania, ZR. 247586 kr. 27. Z procentów zaliczenia ZR. 682955 kr. 16. Z procentów pozostałego pierwotnego maiątku banku, i z prowizyi od reszty ilości sprzedaży dóbr skarbowych ZR. 1 mill. 954853 ka. 48 1/4. Z należytości za różne roboty, wydawane assygnacyie, zyski menniczne, dochód z certyfikatów ZR. 113956 kr. 37 2/4. Z dochodu funduszu odwodowego ZR. 62358 kr. 49. Zatem ogólne dochody podniosły się na ZR. 3 mill. 61740 kr. 57 3/4. Z tego należy iuż do poborów roku 1822, ZR. 94204 kr. 20, daley odciągaią się koszta zarządu ZR. 161476 kr. 59 2/4; ogółem ZR. 255681 kr. 10 2/4; pokazuie się przeto dla towarzystwa bankowego czystego dochodu ZR. 2 mill. 806059 kr. 38 1/4, iako rezultat korzyści w roku upłynionym.«

»Z iakieykolwiek strony uważaiąc działalność banku, zawsze iednak będzie to przekonanie, że instytut bankowy miał dobroczynny wpływ w ostatnim nawet roku na powszechny obrót, wszystkim klassóm znaczne poczynił wsparcia, obieg pieniędzy na korzyść wszystkich gałęzi zatrudnień ożywił, rozporządzeniom skarbowym wysokiego zarządu kraiowego dał pomoc i towarzystwu, przez którego zaufanie instytut ten został ustalony, zapewnił wynagrodzenie za kapitały, które tworzą fundusz banku narodowego.«

(*Dokończenie nastąpi.*)

Wiadomości zagraniczne.

Hiszpaniia.

Podług naynowszych wiadomości z Madrytu z d. 21. Stycznia zaszły znowu w Ministeryium odmiany. Don Francisco de Paula Osorio mianowany iest Ministrem Marynarki, był on iuż tym w roku 1814; były Minister Woyny Don Sanchez Salvador, przyiął na nowo obowiązki naczelnika Sztabu jeneralnego; były Minister Skarbu Don Angelo Valejo, wyiedzie do Katalonii iako Naczelnik polityczny, i Wydział Skarbu, który miał Jose de Imaz, poruczono Don Francisco Bellesterosowi byłemu Dyrektorowi dochodów Państwa. Brygadyierowi Don Sebastian, iak i dotychczasowemu Jeneralnemu dowodzcy Sewilli, Velasco, miał Król okazać swoie upodobanie z ich wzaiemnego postępowania. — Stany trudnią się ciągle rozpoznaniem nowey księgi ustaw karzących. W d. 22. Stycznia przyięły Stany §. 23. owego kodexu; podług tego każdy Hiszpan, który wyrzecze się religii Rzymsko-Katolicko-Apostolskiey ogłoszony będzie za utracaiącego swoy urząd, godność, dochody a nawet tytuł Hiszpana, otrzyma zaś darowanie kary, gdy powróci na łono Kościoła. — Od kilku dni bywaią tayne narady, przedmiotem ich iest częścią oznaczenie związków z osadami Amerykańskiemi, częścią teraźnieyszy stan Hiszpanii. Względem ostatniego wniesiono także o postępowaniu Jeneralnego dowodzcy Kadyxu Jaureguy i uchwalono 70 głosami przeciwko 48, aby za nieposłuszeństwo przeciwko rozkazom władzy został oskarzony. Rozchodzi się wieść, że nowe władze cywilne i woyskowe zaprowadzone w Kadyxie i Sewilli zmuszone zostały od ludu do odstąpienia posad swoich osobóm, które sam lud wybrał.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Podług doniesień z Londynu z d. 29. Stycznia miał Król zagaić Parlament osobiście w d. 5. Lutego.

Rozruchy w Irlandyi wciąż trwaią.

W Dublinie zapowiedziano zgromadzenie dla uchwalenia posągu dla zmarłego sławnego Członka Parlamentu Grattan.

Każda poczta z Irlandyi przywozi wiadomości o nowych gwałtach. Od czasu utworzenia korpusu żandarmów roziątrzenie umysłów ieszcze się bardziey powiększyło. W Hrabstwie Cork, gdzie są sami Katolicy, zabrał Kapitan Hungerford zakazany alembik do dystyllowania, co tylko właściwa iest urzędnikom i woysku; właściciela zaś, Buckley, i iednego z iego towarzyszy wziął do więzienia. Natychmiast kupa ludu otoczyła żandarmów, dla odebrania im alembika i ieńców. Kapitan groził, iż zabiie natychmiast Buckleia, ieżli nie przestaną rzucać kamieni. Pogróżka ta ieszcze bardziey roziątrzyła włościan. Kapitan rozkazał w istocie zabić Buckleia, a włościan rozpędził wystrzałem z broni.

Francyia.

Z Paryża d. 29. Stycznia. — Na wczorayszém posiedzeniu Izby Deputowanych zdał sprawę P. de la Bouillerie, Referent Kommissyi upoważnionéy do rozpoznania proiektu do ustawy względem ukończenia rachunków z 1821; zdanie to sprawy trwało półtóry godziny. Po czém ciągnęły się rozprawy nad poiedyńczemi artykułami proiektu do ustawy względem ukarania przewinień prassy i pomimo, że posiedzenie trwało aż do godziny 7 wieczorem, przyięto tylko Art. 4. z dodatkami przez Kommissyię przełożonemi. Jest ón następuiącego brzmienia: »Ktokolwiek temi samemi środkami poduści do nienawiści lub »pogardy Rządu Królewskiego, powinien bydź »ukarany więzieniem miesięcznem aż do lat czterech i karą pieniężną od 150 do 5,000 frank.« Kommissyia dodaie: »Niniéysze rozporządzenie nie może czynić żadnego uszczerbku prawa rozpoznawania i naganiania czynności Ministeryialnych.« Różni Członkowie przekładali dodatki, lecz takowe odrzucono. P. Darrieux chciał, aby w mieyscu wyrazów: »Rząd Królewski« przełożono: »Rząd reprezentacyyny, iaki został przez Konstytucyią zaprowadzony«; i żądał także, aby dodatek Kommissyi odrzucono. P. Duvergier de Hauranne życzył, by dodatek ten był tak ułożony: »Niniéysze rozporządzenie nie może przynieść żadnego uszczerbku prawu rozpoznawania i naganiania Władz Konstytucyynych, Ministrów i innych ajentów Władzy Państwa. — P. Kazimierz Perrier chciał nawet, by ten dodatek tak brzmiał: »Niniéysze rozporządzenie nie może czynic uszczerbku prawu rozpoznawania i naganiania czynnosci Ministrów nawet samych Władz Królewskich przed Konstytucyią.« Wszystkie te dodatki, iak mówiono, zostały odrzucono. Były Minister Sprawiedliwości, P. de Serre, chciał mieć także odrzucony dodatek Kommissyi, lecz przemogły go głosy; i Artyk. 4. został z dodatkiem Kommissyi przyięty.

Z Francyi południowéy donoszą, że Jenerał Rogniat spodziewany był w Bajonnie w d. 20. Stycznia. Kordon zdrowia nie będzie ieszcze zniesionym, przeciwnie zaś związek z Hiszpaniią codziennie iest ścieśnianym. Zapowiedziane posiłki woysk nie przyszły ieszcze do Bayonny.

Włochy.

Dziennik Oboiey Sycylii (*Giornale del Regno delle due Sicilie*) z d. 26. Stycznia zawiera bliższe szczegóły o zamachu na C. K. Pułkownika Hrabiego Coudenhofen koło Terracina w Państwie Papieżkiem:

»W d. 14. t. m. Pułkownik dowodzca pułku dragonów lekkich imienia N. Cesarza, Hrabia Coudenhofen i C. K. feldwebel iako goniec iadący drogą z Terracina ku Fondi, napadnięci zostali nade dniem od 19 rozboyników, a po daremnym oporze zaprowadzono ich w góry. Dnia następuiącego pasterz przyniósł dowodzcy oddziału C. K. woyska w Terracina wezwanie rozboyników, żądaiących 20,000 szkudów za wykupno niewolników. Dowodzący Jenerał C. K. woyskiem w Królestwie Oboiéy Sycylii nie chciał w żadne układy wchodzić z bandytami iako przeciwne godności Monarchy i sławie C. K. woyska; że zaś mocno obchodził go los obudwóch niewolników, postanowił wszelkich w iego mocy będących użyć środków dla uwolnionienia onych i ukarania sprawców zbrodni. Jenerał dał rozkaz dowodzcy C. K. dziesiątego batalionu strzelców, Majorowi Lovette, aby z całym batalionem wyruszył w góry przez Sesa, Mola, Itri i Fondi, gdzie się schronili rabusie i by ich za porozumieniem się z władzami i woyskiem Papiezkiem scigał i wraz z wspólnikami podług praw woyskowych ukarał. Udano się się natychmiast za nimi tak w kraiu Neapolitańskim iak i w Papiezkim. — Rozboynicy ze wszystkich stron ścieśnieni nie maiąc odpowiedzi na swe zuchwałe żądanie, odesłali w d. 19. rano feldwebla z warunkiem, iż, ieżli onym przynaymniéy część naznaczonéy ceny wykupna daną nie będzie, przy dalszym oporze, Pułkownik przypłaci życiem. Chociaż tym sposobem położenie Pułkownika coraz było niebezpiecznieysze, postanowiono iednak nierównie z większym zapałem ścigać rozboyników, którzy ściesnieni przez C. K. strzelców, karabinierów Rzymskich i centuryionów, przenosili się z góry na górę chcąc uyść; nakoniec taki ich ogarnął strach, że miasto pogrożek czynionych Pułkownikowi ze styletem w ręku, zaczęli go prosić naypokorniéy o wstawienie się za nimi i uzyskanie przebaczenia, wreście poruczyli go dwom pasterzóm, którzy go przyprowadzili do Sonino. Tymczasem szanowny Delegat prowincy, Gubernator w Terracina, Paolo Consoni, i nayznakomitsi mieszkańcy tegoż miasta, zrobili składkę z tysiąca szkudów, aby takową przesłać taiemnie owéy kupie rabusiów za uwolnienie Pułkownika; ponieważ rozboynicy ścigani niegdzie nie mogli się zatrzymać, więc zamiar ten wspaniały nie przyszedł do skutku, i pieniądze powróciły do

Terracina. Tym sposobem usiłowania C. K. wojska i Rzymskich karabinierów przywiodły do skutku uwolnienie Pułkownika; rozboynicy zaś są wszędzie mocno śledzeni.

Niemcy.

Na 1. posiedzeniu publicznem Izby Deputowanych Bawarskich w d. 29. Stycznia przełożył Radca Stanu Gönner Izbie w imieniu Rządu proiekta, do porządku hypoteki, pierwszeństwa, ustawy przechodowey i oney zaprowadzenia, rozwinął główne zasady tych proiektów do ustaw, okazał ich posady historyczne w prawie dawnem germańskiem, korzyści z porządku hypoteki i możność oney zaprowadzenia, z przykładu Sądu ziemskiego Eltman, który w krótkim czasie ułożył podług proiektu księgę hypoteki. Po wniosku tym, oznaymił Prezydent o wpływie dochodów, i odebrał przysięgę od nowego Deputowanego, Miedel, z Baireuthu, poczém stosownie do dziennego porządku naradzano się uprzednie nad adresem do Króla. Drugi Prezydent Seuffert, odczytał mówy Krolewskiey wszystkie okresy, i na każdy z tych zapisał odpowiedź podług zdania Izby, z wypuszczeniem wszystkiego coby niepokoić mogło. Według wniosku iego mianowano wraz z nim Deputowanych, Barona Gravenreuth, Barona Aretin, Suchera, Hornthal, Szulca i Mehmela do Kommissyi, która ułożyć ma niezwłocznie adres do Króla. Poczém podług porządku dziennego przystąpiono do wniosku Sekretarza Häcker względem ogłoszenia obrad. P. Hacker mówił o środkach w tey mierze przedsięwziętych, według których nieustannie zaiętych iest dziewięć pras wytłaczaniem protokułów, których prędko i tanio, bo po trzy kraycary arkusz drukowy dostawia drukarnia. Po nieiakich uwagach kilku członków przystała Izba na przełożenia Sekretarza Häckera. Następne posiedzenie publiczne odroczono do d. 31., atoli poźniey iak wiadomo, odłożono ie na 1. b. m.

Kraków.

Na posiedzeniu osmém rzeczpospolitey Krakowskiey z d. 12. Grudnia r. z. Wniosek Reprezentanta Słotwińskiego, aby osoby zagraniczne mimo dopełnienia warunków prawem przepisanych, niemogły uzyskiwać rozwodów w Krakowie; po rozmaitych uwagach, większością głosów odrzucony.

Na posiedzeniu iedenastem z d. 17. Grudnia r. z. proiekt Senatu, aby połowa dochodu z loteryi na wsparcie ubogich była przeznaczona, iednomyślnie przyięto. Poczém wprowadzono pod decyzyią Izby proiekt zniesienia podatku kancelaryynego, opłacanego przez żydowskich mieszkańców; większością głosów odrzucony. Daléy proiekt zniesienia podatku, subsidium charitativum, podobnież większością odrzucony. Nakoniec wniosek Reprezentanta Kadłubowskiego o nadużyciu sekwestratorów i środkach ich ścieśnienia, przesłała Izba Senatowi.

Na 12. posiedzeniu z d. 18. Grud. wniosek Reprezentanta Assessora Seymu Trzcińskiego, względem potrzeby wymurowania kanału wdłnż grodzkiey ulicy, Izba przesłała Senatowi.

Na témże samém posiedzeniu proiekt Senatu, aby kontrakty Kommissyi włościańskiey miały moc hypoteki i exekucyyną, nie przyięty większością 7/8 części. Proiekt Senatu, zaięcia własności prywatney na użytek publiczny, za wynagrodzeniem wedle taxy przez przysięgłych, większością głosów zamieniony iest w prawo.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy d. 16. Lutego. — Nayiaśnieyszy Cesarz i Król Dekretem swym z dnia 17/23go Stycznia r. b. nayłaskawiey mianować raczył JW. Stanisława Hrabię Zamoyskiego Senatora Woiewodę Prezesem Senatu Królestwa Polskiego.

Wczoray d. 1. Lutego odbyły się zgromadzenia Polityczne Cyrkułów II. i VI. Miasta Warszawy. Na zgromadzeniu Cyrkułu szóstego pod laską W. Felixa Bentkowskiego, Dziekana i Professora Uniwersytetu, przy pomocy Assessorów WW. Walent. Municha, obywatela i Walent. Petersa ławnika miasta, tudzież Sekretarza Mich. Jeziorańskiego, obranym został większością głosów 45 zpomiędzy 63, członkiem Rady obywatelskiey Woiew. Mazow. dotychczasowy Radca W. Michał Piotrowski — w Cyrkule zaś drugim pod laską Marszałkowską W. Branta, również znaczną większością głosów potwierdzonym został dotychczasowy Radca Woiewódzki W. Charzewski. Assessorami byli WW. Bogumił Hakiebiel i Michał Żukowski, obywatele, a Sekretarzem W. Hube Wice-Referendarz.

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera.